

Samlenotat vedr. rådsbeslutning om indførelse af målrettede sanktioner mod Elfenbenskysten

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat

1. Resumé

På rådsmødet den 13. december 2010 blev der vedtaget konklusioner, som lægger op til indførelse af målrettede sanktioner mod personer i Elfenbenskysten i anledning af, at tidligere præsident Laurent Gbagbo nægter at anerkende valgnederlaget ved 2. runde af præsidentvalget den 28. november 2010. Sanktionerne vil omfatte indefrysning af finansielle midler samt indrejseforbud for personer, der modarbejder den demokratiske proces. Grundet den sikkerhedsmæssigt og politisk ustabile situation i landet vil en rådsafgørelse herom søges vedtaget inden jul gennem skriftlig procedure.

2. Baggrund

Den politiske og sikkerhedsmæssige situation i Elfenbenskysten er yderst spændt efter 2. valgrunde af præsidentvalget den 28. november 2010. Den tidligere præsident Gbagbo nægter at anerkende valgnederlaget og træde tilbage. Gbagbo var sidst på valg i 2000 og har udsat et nyt valg i flere omgange siden 2005, bl.a. grundet usikkerhed om hans genvalg.

Efter 2. valgrunde udråbte valgkommissionen den 2. december 2010 oppositionskandidaten og tidligere premierminister i 1990'erne, Alassane Ouattara, som vinderen af valget. Ouattara blev indsat som præsident..

Gbagbo har utallige gange forsøgt at undgå at følge fundamentale demokratiske spilleregler og processer for ikke at skulle give afkald på magten, hvilket også var tilfældet denne gang. I henhold til ivoriansk lov er det formelt set forfatningsrådet, som stadfæster valgkommissionens optælling fra valget. Imidlertid består forfatningsrådet af støtter til Gbagbo. Forfatningsrådet har efterfølgende erklæret stemmerne fra en række valgdistrikter i den nordlige del af landet for ugyldige - valgkredse som primært består af støtter til Ouattara. Forfatningsrådet erklærede på den baggrund Gbagbo for vinder af præsidentvalget, og indsatte ham derefter som præsident. Landet har derfor p.t. to præsidenter, to udpegede regeringer og udpegningen af to sæt af ambassadører pågår. Den politiske situation er gået i hårdknude, og sikkerhedsmæssigt er situationen yderst tilspidset.

Det internationale samfund har udtrykt opbakning til valghesultatet som erklæret af valgkommissionen og til Ouattara som landets nye præsident. FN's generalsekretærs udsending i landet, generalsekretæren selv, ECOWAS, AU og EU's udenrigsrepræsentant samt Rådet og senere også FN's Sikkerhedsråd har stået sammen i opbakningen til Ouattara og i anmodningen til Gbagbo om at acceptere valghesultatet.

Fra dansk side er dette bl.a. blevet understreget på et møde mellem Udenrigsministeriet og Elfenbenskystens herværende ambassadør den 6. december 2010.

Med henblik på at anerkende den demokratiske proces og betydningen af præsidentvalget, og for at sikre opretholdelse af fred og stabilitet i landet, besluttede EU's udenrigsministre den 13. december 2010 at lægge op til indførelse af målrettede personrelaterede sanktioner. Sanktionerne vil bestå af indrejse- eller transitforbud i EU's medlemslande samt indefrysning af alle pengemidler og økonomiske ressourcer, der er ejet eller kontrolleret af de personer, som er omfattet af sanktionerne. Forslaget til hvilke personer, der skal være omfattet af sanktionerne drøftes i Bruxelles. Personer, der kan blive tale om at være omfattet af sanktionerne, inkluderer Gbagbo selv og hans tætteste allierede, herunder repræsentanter fra partitoppen, sikkerhedstjenesterne og formanden for forfatningsrådet. De målrettede sanktioner søges vedtaget inden jul for at forhindre en genopblussen af den latente konflikt i landet.

De målrettede sanktioner tager form som en opdatering af det eksisterende sanktionsregime mod Elfenbenskysten fra 2004, hvor EU på linje med FN's Sikkerhedsråd indførte sanktioner mod landet med henvisning til FN pagtens kapitel VII vedr. forholdsregler over for trusler mod freden, fredsbrud og angrebshandlinger, og på baggrund af genopblussen af fjendtlighederne i landet og gentagne brud på våbenhvileaftalen af 3. maj 2003. EU's sanktioner mod Elfenbenskysten blev senest forlænget af Rådet den 29. oktober 2010. Sanktionerne omfatter bl.a. en våbenembargo samt rejserestriktioner og indefrysning af pengemidler og økonomiske ressourcer tilhørende personer, der af FN's kompetente sanktionskomité er udpeget som værende en trussel mod freden og den nationale forsoningsproces i Elfenbenskysten samt personer, der på grundlag af relevante oplysninger er udpeget som ansvarlig for alvorlige krænkelse af menneskerettighederne og den humanitære folkeret i Elfenbenskysten.

3. Hjemmelsgrundlag

Spørgsmålet om hjemmelsgrundlaget er ikke relevant.

4. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

5. Formål og indhold

Der ventes i skriftlig procedure og i forlængelse af drøftelse på Udenrigsrådet den 13. december vedtaget målrettede sanktioner mod personer i Elfenbenskysten i anledning af, at tidligere præsident Laurent Gbagbo nægter at anerkende valgnederlaget ved 2. runde af præsidentvalget den 28. november 2010. Sanktionerne vil omfatte indefrysning af finansielle midler samt indrejseforbud for personer, der modarbejder den demokratiske proces.

Formålet med indførelse af de målrettede sanktioner mod Elfenbenskysten er dels at forhindre endnu en voldelig genopblussen af den fortsatte latente konflikt i landet, og dels at bakke op om og fremme den demokratiske proces i landet.

6. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslaget konsekvenser herfor

Ikke relevant.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Sagen forventes ikke at have konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet.

9. Høring

Sagen ventes ikke sendt i høring.

10. Regeringens foreløbige holdning

Den danske regering har på linje med resten af det internationale samfund - i form af bl.a. FN og regionale organisationer som AU og ECOWAS - bakket op om den demokratiske proces i Elfenbenskysten og den nyvalgte præsident Ouattara, som den retmæssige vinder af præsidentvalget, og støtter derfor indførelsen af målrettede EU-sanktioner.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes bred opbakning i EU til hurtig indførelse af de målrettede sanktioner mod Elfenbenskysten.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Situationen i Elfenbenskysten blev senest forelagt Folketingets Europaudvalg den 19. november 2004.